

Forsknings- og utviklingsavtale (før- kommersielt kjøp)

Forsknings- og utviklingsavtale (før-kommersielt kjøp)

er inngått mellom:

[Skriv her]

(heretter kalt Leverandør)

og

[Skriv her]

(heretter kalt Kunden)

Sted og dato:

[Skriv sted og dato her]

[Kundens navn her]

[Leverandørens navn her]

Kundens underskrift

Leverandørens underskrift

Avtalen undertegnes i to eksemplarer, ett til hver part.

Henvendelser

Med mindre annet fremgår av bilag 6, skal alle henvendelser vedrørende denne avtalen rettes til:

Hos Kunden

Navn:

Stilling:

Telefon:

E-post:

Hos Leverandøren

Navn:

Stilling:

Telefon:

E-post:

Innhold

1	ALMINNELIGE BESTEMMELSER	5
1.1	AVTALENS OMFANG.....	5
1.2	BILAG TIL AVTALEN.....	5
1.3	TOLKNING – RANGORDNING.....	5
1.4	PARTENES REPRESENTANTER	6
1.5	AVTALENS FASER	6
2	GJENNOMFØRING AV DET FØRKOMMERSIELLE KJØPET	6
2.1	FORBEREDELSE OG ORGANISERING	6
2.2	FASE 1: UTVIKLING AV LØSNINGSFORSLAG	7
2.3	FASE 2: UTVIKLING AV EN PROTOTYPE.....	7
2.4	FASE 3: FELTTESTING AV LØSNINGEN	7
2.4.1	Avslutning av avtalen etter fase 3.....	7
3	ENDRINGER OG TILLEGG ETTER AVTALEINNGÅElsen	7
3.1	RETT TIL ENDRINGER AV AVTALENS INNHOLD	7
4	LEVERANDØRENS PLIKTER	8
4.1	LEVERANDØRENS ANSVAR FOR SINE YTELSER.....	8
4.2	KRAV TIL LEVERANDØRENS RESSURSER OG KOMPETANSE	8
4.3	BRUK AV UNDERLEVERANDØR	8
4.4	LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR	8
5	KUNDENS PLIKTER	9
5.1	KUNDENS ANSVAR OG MEDVIRKNING	9
5.2	KUNDENS BRUK AV TREDJEPART	9
6	PLIKTER SOM GJELDER KUNDENE OG LEVERANDØREN	10
6.1	MØTER.....	10
6.2	ANSVAR FOR UNDERLEVERANDØR OG TREDJEPART.....	10
6.3	TAUSHETSPLIKT	10
6.4	SKRIFTLIGHET	11
7	VEDERLAG OG BETALINGSBETINGELSER	11
7.1	VEDERLAG	11
7.2	FAKTURERING	11
7.3	FORSINKELSESENTER	12
7.4	BETALINGSMISLIGHOLD	12
8	EKSTERNE RETTSLIGE KRAV, PERSONVERN OG SIKKERHET	12
8.1	EKSTERNE RETTSLIGE KRAV OG TILTAK GENERELT.....	12
8.2	INFORMASJONSSIKKERHET.....	12
8.3	PERSONOPPLYSNINGER	13
9	EIENDOMS- OG DISPOSISJONSRETT	14
9.1	RETTIGHETER TIL DET SE UTVIKLES	14
9.1.1	Leverandørens rettigheter	14
9.1.2	Kundens bruksrett	14
9.2	FRI PROGRAMVARE.....	14
10	LEVERANDØRENS MISLIGHOLD	16
10.1	HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD.....	16
10.2	VARSLINGSPLIKT	16
10.3	SANKSJONER VED MISLIGHOLD.....	16
10.3.1	Heving.....	16
10.3.2	Erstatning	16
10.3.3	Erstatningsbegrensning	16

11	KUNDENS MISLIGHOLD	17
11.1	HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD.....	17
11.2	VARSLINGSPLIKT	17
11.3	HEVING	17
11.4	ERSTATNING	17
12	KRENKELSE AV ANDRES IMMATERIELLE RETTIGHETER (RETTSMANGEL)	18
12.1	PARTENES RISIKO OG ANSVAR FOR RETTSMANGEL	18
12.2	KRAV FRA TREDJEPART	18
12.3	HEVING	18
12.4	ERSTATNING AV TAP SOM FØLGE AV RETTSMANGEL	18
13	HEVINGSOPPGJØR	18
14	ØVRIGE BESTEMMELSER	19
14.1	OVERDRAGELSE AV RETTIGHETER OG PLIKTER.....	19
14.2	KONKURS, AKKORD E.L.....	19
14.3	FORCE MAJEURE	19
15	TVISTER	20
15.1	RETTSVALG.....	20
15.2	FORHANDLINGER OG MEKLING.....	20
15.3	DOMSTOLS- ELLER VOLDGIFTSBEHANDLING	20

1 ALMINNELIGE BESTEMMELSER

1.1 AVTALENS OMFANG

Denne forsknings- og utviklingsavtalen for førkommersielt kjøp skal oppfylle de behov og krav som Kunden har beskrevet i bilag 1. Partene har inngått denne avtalen basert på Leverandørens produktidé, og avtalen regulerer den videre utviklingen og testing av prototypen. Det førkommersielle kjøpet omfatter utarbeidelse av løsningsforslag (fase 1), utvikling av prototype (fase 2) og felttest for løsningen (fase 3). Avropsavtaler for fase 2 og fase 3 inngår i denne avtalen. Forutsatt at leverandøren er med videre til fase 2 og 3 skal partene signere avropsavtaler, som angitt i bilag 5, for disse fasene. En etterfølgende anskaffelse av løsningen er ikke del av denne avtalen.

Kundens behov og krav til tjenesten fremgår av bilag 1. I bilag 2 har Leverandøren beskrevet sin produktidé. Hvis det etter Leverandørens mening er åpenbare feil eller uklarheter i Kundens behovsbeskrivelse og krav, skal Leverandøren påpeke det i bilag 2.

Hvis det er spesifisert i bilag 1 at løsningen skal fungere sammen med Kundens tekniske plattform, skal den være beskrevet i bilag 3.

Med avtalen menes denne generelle avtaleteksten med bilag. Avtalen er i det følgende benevnt som «avtalen» eller «denne avtalen».

1.2 BILAG TIL AVTALEN

Alle rubrikker skal være krysset av (Ja eller Nei)	JA	NEI
Bilag 1: Kundens behovsbeskrivelse og krav til løsningsforslag, prototype og felttesting		
Bilag 2: Leverandørens produktidé		
Bilag 3: Kundens tekniske plattform		
Bilag 4: Overordnet fremdriftsplan		
Bilag 5: Avropsavtaler for fase 2 og 3		
Bilag 6: Administrative bestemmelser		
Bilag 7: Pris for løsningsforslag, timepriser og prisbestemmelser		
Bilag 8: Endringer til avtalen før avtaleinngåelse		
Bilag 9: Endringer til avtalen etter avtaleinngåelse		
Eventuelt andre bilag:		

1.3 TOLKNING – RANGORDNING

Endringer til den generelle avtaleteksten skal samles i bilag 8 med mindre den generelle avtaleteksten henviser slike endringer til et annet bilag.

Ved motstrid skal følgende tolkningsprinsipper legges til grunn:

Den generelle avtaleteksten går foran bilagene.

Bilag 1 går foran de øvrige bilagene.

I den utstrekning det fremgår klart og utvetydig hvilket punkt eller hvilke punkter som er endret, erstattet eller gjort tillegg til, skal følgende motstridprinsipper gjelde:

- Bilag 2 går foran bilag 1.
- Bilag 8 går foran den generelle avtaleteksten.
- Hvis den generelle avtaleteksten henviser endringer til et annet bilag enn bilag 8, går slike endringer foran den generelle avtaleteksten.
- Avropsavtalene går foran de øvrige bilagene
- Bilag 9 går foran de øvrige bilagene.

1.4 PARTENES REPRESENTANTER

Hver av partene skal ved inngåelsen av avtalen oppnevne en representant som er bemyndiget til å opptre på vegne av partene i saker som angår avtalen. Bemyndiget representant for partene, og prosedyrer og varslingsfrister for eventuell utskiftning av disse, spesifiseres nærmere i bilag 6.

1.5 AVTALENS FASER

Leveransene er delt inn i følgende faser:

Fase 1: Utvikling av løsningsforslag

Fase 2: Utvikling av prototype

Fase 3: Felttesting av prototypen

2 GJENNOMFØRING AV DET FØRKOMMERSIELLE KJØPET

2.1 FORBEREDELSE OG ORGANISERING

En overordnet prosjekt- og fremdriftsplan for gjennomføring av det førkommersielle kjøpet skal fremgå av bilag 4. Det førkommersielle kjøpet skal gjennomføres innenfor rammen av denne planen. Krav til medvirkning fra Kunden i gjennomføringen av det førkommersielle kjøpet skal fremgå av fremdriftsplanen og avropsavtalene.

En detaljert fremdriftsplan for gjennomføringen av fase 2 og 3 fremgår av avropsavtalene for de respektive fasene.

Organisering av det førkommersielle kjøpet, herunder angivelse av roller, ansvar og myndighet, samt hvem som er definert som nøkkelpersonell skal fremgå av bilag 6.

2.2 FASE 1: UTVIKLING AV LØSNINGSFORSLAG

Med utgangspunkt i produktidéen skal Leverandøren utarbeide et løsningsforslag for prototypen basert på Kundens krav fremsatt i bilag 1 og til den pris som er fastsatt i bilag 7.

Leverandørens løsningsforslag evalueres på bakgrunn av tildelingskriteriene som er nedfelt i avropsavtalen for fase 2. Dersom partene ikke signerer avropsavtale for fase 2, avsluttes avtalen umiddelbart ved Kundens skriftlige varsel til Leverandøren. Leverandøren har ikke krav på vederlag utover det som eksplisitt fremgår av bilag 7.

2.3 FASE 2: UTVIKLING AV EN PROTOTYPE

Dersom partene signerer avropsavtale for fase 2 skal løsningsforslaget sammen med pris, Kundens eventuelle presisering av sine krav og detaljert samarbeids- og fremdriftsplan for fase 2 inngå i avropsavtalen. Leverandøren skal utvikle en prototype basert på behov og krav som er nedfelt i bilag 1, og vilkår som fremgår av avropsavtalen for fase 2.

Leverandørens prototype evalueres på bakgrunn av tildelingskriteriene som er nedfelt i avropsavtalen for fase 3. Dersom partene ikke signerer avropsavtale for fase 3, avsluttes avtalen umiddelbart ved Kundens skriftlige varsel til Leverandøren. Leverandøren har ikke krav på vederlag utover det som eksplisitt fremgår av bilag 7 og avropsavtalen for fase 2.

2.4 FASE 3: FELTTESTING AV LØSNINGEN

Dersom partene signerer avropsavtale for fase 3 skal beskrivelse av felttestingen sammen med pris, Kundens eventuelle presisering av sine krav og detaljert samarbeids- og fremdriftsplan for fase 3 inngå i avropsavtalen. Leverandøren skal feltteste sin prototype basert på behov og krav som er nedfelt i bilag 1, og vilkår som fremgår av avropsavtalen for fase 3.

2.4.1 Avslutning av avtalen etter fase 3

Avtalen utløper uten nærmere varsel når Leverandørens felttest er gjennomført i henhold til avtalen.

3 ENDRINGER OG TILLEGG ETTER AVTALEINNGÅElsen

3.1 RETT TIL ENDRINGER AV AVTALENS INNHOLD

Hvis Kunden har behov for endringer eller tillegg som ikke kan håndteres ved å gjøre omprioriteringer innenfor rammen av det som er avtalt kan Kunden anmode om endringsavtale.

Leverandøren kan kreve justeringer i vederlag eller tidsplaner som følge av endringen. Krav om justert vederlag eller tidsplan må fremsettes senest samtidig med Leverandørens svar på Kundens anmodning om endringsavtale, og kan ikke gjøres gjeldende etter det.

Endringer av tjenesten skal skje skriftlig og skal undertegnes av bemyndiget representant for partene. Leverandøren skal føre en fortløpende katalog over endringene som utgjør bilag 9, og uten opphold gi Kunden en oppdatert kopi.

4 LEVERANDØRENS PLIKTER

4.1 LEVERANDØRENS ANSVAR FOR SINE YTELSER

Leverandøren har ansvar for at de ytelser som er angitt i bilag 2 og avropsavtalene dekker de funksjonene og kravene som er spesifisert i avtalen.

4.2 KRAV TIL LEVERANDØRENS RESSURSER OG KOMPETANSE

Leverandøren innestår for at ytelsen blir levert med tilstrekkelig kvalitative og kvantitative ressurser og kompetanse, ut fra kravene i avtalen. Leverandørens prosjektleder og øvrig nøkkelpersonell er angitt i bilag 6.

Personer som i bilag 6 er spesifisert som nøkkelpersonell, skal, innen rammen av Leverandørens styringsrett som arbeidsgiver, ikke kunne skiftes ut uten forutgående godkjenning fra Kunden. Slik godkjenning kan ikke nektes uten saklig grunn.

Personell som Kunden på saklig grunnlag ikke ønsker å benytte eller ønsker skiftet ut, skal snarest mulig erstattes med annet personell med minst tilsvarende kompetanse.

Utskiftninger av personell skal ikke påvirke fremdrift eller påføre Kunden økte kostnader.

4.3 BRUK AV UNDERLEVERANDØR

Leverandørens bruk og utskifting av underleverandør som direkte medvirker til oppfyllelse av avtalen, skal godkjennes skriftlig av Kunden. Godkjennelse kan ikke nektes uten saklig grunn.

Underleverandør som er godkjent, skal angis i bilag 6.

4.4 LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

For avtaler som omfattes av forskrift 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter, gjelder følgende:

Leverandøren skal på områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale sørge for at egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle Leverandørens forpliktelser under denne avtalen, ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av forskriften som allmenngjør tariffavtalen. På områder som ikke er dekket av allmenngjort tariffavtale, skal Leverandøren sørge for at de samme ansatte ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransjen. Dette gjelder for arbeid utført i Norge.

Alle avtaler Leverandøren inngår, og som innebærer utførelse av arbeid som direkte medvirker til å oppfylle Leverandørens forpliktelser under denne avtalen, skal inneholde tilsvarende betingelser.

Dersom Leverandøren ikke oppfyller denne forpliktelsen, har Kunden rett til å holde tilbake deler av samlet vederlag, tilsvarende ca. 2 (to) ganger innsparingen for Leverandøren, inntil det er dokumentert at forholdet er bragt i orden.

Oppfyllelse av Leverandørens forpliktelser som nevnt ovenfor skal dokumenteres i bilag 6 ved enten en egenerklæring eller tredjepartserklæring om at det er samsvar mellom aktuell tariffavtale og faktiske lønns- og arbeidsvilkår for oppfyllelse av Leverandørens og eventuelle underleverandørers forpliktelser.

Leverandøren skal på forespørsel fra Kunden legge frem dokumentasjon om de lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet. Kunden og Leverandøren kan hver for seg kreve at opplysningene skal legges frem for en uavhengig tredjepart som Kunden har gitt i oppdrag å undersøke om kravene i denne bestemmelsen er oppfylt. Leverandøren kan kreve at tredjeparten skal ha undertegnet en erklæring om at opplysningene ikke vil bli benyttet for andre formål enn å sikre oppfyllelse av Leverandørens forpliktelse etter denne bestemmelsen. Dokumentasjonsplikten gjelder også underleverandører.

Nærmere presiseringer om gjennomføring av dette punkt 4.5 kan avtales i bilag 6.

5 KUNDENS PLIKTER

5.1 KUNDENS ANSVAR OG MEDVIRKNING

Kunden skal medvirke til avtalens gjennomføring som spesifisert i bilag 2 og/eller avropsavtalene, i henhold til de frister som er angitt i bilag 4.

5.2 KUNDENS BRUK AV TREDJEPART

Kunden kan fritt engasjere tredjepart til å bistå seg i forbindelse med sine oppgaver under avtalen. Disse angis i bilag 6.

6 PLIKTER SOM GJELDER KUNDENE OG LEVERANDØREN

6.1 MØTER

Dersom en part finner det nødvendig, kan parten med minst 3 (tre) virkedagers varsel innkalle til møte med den andre parten for å drøfte avtaleforholdet og måten avtaleforholdet blir gjennomført på. Partene kan ikke kreve vederlag for slike møter.

Annen frist og rutiner for møtene kan avtales i bilag 6.

6.2 ANSVAR FOR UNDERLEVERANDØR OG TREDJEPART

Dersom Leverandøren engasjerer underleverandør eller Kunden engasjerer tredjepart til å utføre arbeidsoppgaver som følger av denne avtalen, er parten fullt ansvarlig for utførelsen av disse oppgavene på samme måte som om parten selv sto for utførelsen.

6.3 TAUSHETSPLIKT

Informasjon som partene blir kjent med i forbindelse med avtalen og gjennomføringen av avtalen, skal behandles konfidensielt og ikke gjøres tilgjengelig for utenforstående uten samtykke fra den andre parten.

Hvis Kunden er en offentlig virksomhet, er taushetsplikt etter denne bestemmelsen ikke mer omfattende enn det som følger av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) eller tilsvarende sektorspesifikk regulering.

Taushetsplikt etter denne bestemmelsen er ikke til hinder for utlevering av informasjon som kreves fremlagt i henhold til lov eller forskrift, herunder offentlighet og innsynsrett som følger av lov 19. mai 2006 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Om mulig skal den andre parten varsles før slik informasjon gis.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene brukes når ingen berettiget interesse tilsier at de holdes hemmelig, for eksempel når de er alminnelig kjent eller er alminnelig tilgjengelig andre steder.

Partene skal ta nødvendige forholdsregler for å sikre at uvedkommende ikke får innsyn i eller kan bli kjent med taushetsbelagt informasjon.

Taushetsplikten gjelder partenes ansatte, underleverandører og tredjeparter som handler på partenes vegne i forbindelse med gjennomføring av avtalen. Partene kan bare overføre taushetsbelagt informasjon til slike underleverandører og tredjeparter i den utstrekning dette er nødvendig for gjennomføring av avtalen, forutsatt at disse pålegges plikt til konfidensialitet tilsvarende dette punkt 6.3.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at partene kan utnytte erfaring og kompetanse som opparbeides i forbindelse med gjennomføringen av avtalen.

Taushetsplikten gjelder også etter at avtalen er opphørt. Ansatte eller andre som fratrer sin tjeneste hos en av partene, skal pålegges taushetsplikt også etter fratredelsen om forhold som nevnt ovenfor. Taushetsplikten opphører fem (5) år etter leveringsdag, med mindre annet følger av lov eller forskrift.

6.4 SKRIFTLIGHET

Alle varsler, krav eller andre meddelelser knyttet til denne avtalen skal gis skriftlig til den postadressen eller elektroniske adressen som er oppgitt på avtalens forside, med mindre partene har avtalt noe annet i bilag 6 for den aktuelle typen henvendelse.

7 VEDERLAG OG BETALINGSBETINGELSER

7.1 VEDERLAG

Alle priser og nærmere betingelser for det vederlaget Kunden skal betale for Leverandørens ytelser, fremgår av bilag 7 og avropsavtalene. Kunden skal ikke fullt ut betale for utarbeidelse av løsningsforslag, utvikling av prototype og/eller felttest for løsningen. Det skal i bilag 7 og avropsavtalene angis klart hvilken innsats hver av partene bidrar med.

Utlegg, inklusive reise- og diettkostnader, dekkes bare i den grad de er avtalt. Reise- og diettkostnader skal spesifiseres særskilt og dekkes etter statens gjeldende satser hvis ikke annet er skriftlig avtalt. Reisetid faktureres bare hvis det er avtalt i bilag 7.

Med mindre annet er angitt i bilag 7, er alle priser oppgitt eksklusive merverdiavgift, men inkluderer toll og eventuelle andre avgifter.

Alle priser er i norske kroner med mindre Kunden i bilag 7 har åpnet for at priser på komponenter som leveres fra utlandet, kan oppgis i utenlandsk valuta.

7.2 FAKTURERING

Betaling skal skje etter faktura per 30 (tretti) kalenderdager. Leverandørens fakturaer skal spesifiseres og dokumenteres slik at Kunden enkelt kan kontrollere fakturaen i forhold til det avtalte vederlaget. Alle fakturaer for løpende timer skal være vedlagt detaljert spesifisering over påløpte timer. Utlegg skal angis særskilt.

Der Kunden har tilrettelagt for det, skal Leverandøren levere faktura, kreditnotaer og purringer i henhold til det fastsatte formatet Elektronisk handelsformat (EHF).

Betalingsplan og øvrige betalingsvilkår samt eventuelle vilkår for bruk av EHF fremgår av bilag 7.

Leverandøren må selv bære eventuelle kostnader som leveranse av elektronisk faktura måtte medføre for denne.

7.3 FORSINKELSESRENTER

Hvis Kunden ikke betaler til avtalt tid, har Leverandøren krav på rente av det beløpet som er forfalt til betaling, i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven).

7.4 BETALINGSMISLIGHOLD

Hvis uomtvistet forfalt vederlag med tillegg av forsinkelsesrenter ikke er betalt innen 30 (tretti) kalenderdager fra forfall, kan Leverandøren sende skriftlig varsel til Kunden om at avtalen vil bli hevet dersom oppgjør ikke er skjedd innen 60 (seksti) kalenderdager etter at varselet er mottatt.

Heving kan ikke skje hvis Kunden gjør opp forfalt vederlag med tillegg av forsinkelsesrenter innen fristens utløp.

8 EKSTERNE RETTSLIGE KRAV, PERSONVERN OG SIKKERHET

8.1 EKSTERNE RETTSLIGE KRAV OG TILTAK GENERELT

Hver av partene har ansvar for å følge opp sine respektive plikter i henhold til eksterne rettslige krav (lover, forskrifter, andre myndighetskrav). Kunden skal i bilag 1 identifisere hvilke rettslige eller partsspesifikke krav som har relevans for inngåelse og gjennomføring av denne avtalen.

Hver av partene dekker i utgangspunktet kostnadene ved å følge rettslige krav som gjelder parten selv, og partens virksomhet. Ved endringer i rettslige krav eller myndighetskrav som angår Kundens virksomhet, og som medfører behov for endringer i Leverandørens ytelse etter avtaleinngåelsen, dekkes kostnadene ved endringene og merarbeidet av Kunden.

8.2 INFORMASJONSSIKKERHET

Leverandøren skal iverksette forholdsmessige tiltak for å ivareta krav til informasjonssikkerhet i forbindelse med gjennomføring av avtalen. Dette innebærer at Leverandøren skal iverksette forholdsmessige tiltak for å sikre konfidensialitet av Kundens data samt tiltak for å sikre at data ikke kommer på avveie. Videre skal Leverandøren iverksette forholdsmessige tiltak mot utilsiktet endring og sletting av data samt mot angrep av virus og annen skadevoldende programvare.

Dersom Kunden har nærmere krav til hvorledes informasjonssikkerheten skal ivaretas fra Leverandørens side, skal Kunden angi dette i bilag 1.

Dersom Leverandøren håndterer Kundens data, plikter Leverandøren å holde Kundens data atskilt fra eventuelle tredjeparters data for å redusere faren for beskadigelse av data og/eller innsyn i data. Med atskilt forstås at nødvendige tekniske tiltak som sikrer data mot uønsket endring og innsyn, er iverksatt og opprettholdt. Som uønsket endring og innsyn anses også tilgang fra ansatte hos Leverandøren eller andre som ikke har behov for informasjonen i sitt arbeid for Kunden.

Dersom Kunden har nærmere krav til hvorledes Leverandøren skal ivareta kravet til atskillelse av data, skal Kunden angi dette i bilag 1.

Leverandøren skal påse at leverandører av tredjepartsleveranser foretar tilstrekkelig og nødvendig sikring av Kundens data.

Dersom Kunden har nærmere krav til hvorledes Leverandøren skal påse at leverandør(er) av tredjepartsleveranser foretar tilstrekkelig og nødvendig sikring av Kundens data, skal Kunden angi dette i bilag 1.

8.3 PERSONOPPLYSNINGER

Dersom Leverandøren i forbindelse med avtalen skal behandle personopplysninger, skal Leverandøren i bilag 2 og/eller avropsavtalene beskrive hvordan tilfredsstillende behandling i tråd med personopplysningsregelverket skal oppnås og gjennomføres. Dette omfatter blant annet krav til innebygget personvern. Dette gjelder uavhengig av om Kunden har stilt krav om dette i bilag 1.

Dersom Kunden har nærmere krav knyttet til Leverandørens informasjonssikkerhetstiltak, skal Kunden angi dette i bilag 1.

Dokumentasjon på at informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene er tilfredsstillende, skal være tilgjengelig for Kunden og dennes revisorer, samt for Datatilsynet og Personvernemnda på forespørsel. Dersom Kunden har nærmere dokumentasjonskrav knyttet til informasjonssystemet og sikkerhetstiltakene, skal Kunden angi dette i bilag 1. Dersom Kunden ber om informasjon for å gjennomføre vurdering av personvernkonsekvenser («Data Protection Impact Assessments»), skal Leverandøren bistå med å fremskaffe slik informasjon.

Leverandøren kan ikke overlate personopplysninger til andre for lagring, bearbeidelse eller sletting uten at det på forhånd er innhentet særlig eller generell skriftlig tillatelse til dette fra Kunden. Leverandøren skal sørge for at eventuelle underleverandører Leverandøren benytter, og som behandler personopplysninger, påtar seg tilsvarende forpliktelser som i denne avtalens punkt 8.3. Dersom det er innhentet særlig eller generell skriftlig tillatelse, skal Leverandøren underrette Kunden om eventuelle planer om å benytte andre databehandlere eller utskifting av databehandlere, og dermed gi Kunden muligheten til å motsette seg slike endringer. Underleverandører som er godkjent av Kunden skal fremgå av bilag 6.

Personopplysninger skal ikke overføres til land utenfor EØS-området uten overføringsgrunnlag og dokumentasjon som påviser at vilkårene for å benytte overføringsgrunnlaget er oppfylt. Leverandøren skal i et slikt tilfelle dokumentere dette i bilag 2 og/eller avropsavtalene.

Dersom oppdraget går ut på å behandle personopplysninger på vegne av Kunden, plikter Kunden og Leverandøren å inngå en databehandleravtale i samsvar med personopplysningslovgivningen. Dersom Kunden ikke har utarbeidet et utkast til databehandleravtale, skal Leverandøren legge ved et utkast som vedlegg til bilag 2. Databehandleravtale må være inngått før behandlingen av personopplysninger påbegynnes.

Dersom partene har inngått en databehandleravtale, har databehandleravtalen forrang ved eventuell motstrid med avtalens bestemmelser knyttet til behandling av personopplysninger.

Partenes erstatningsansvar for skade som rammer den registrerte eller andre fysiske personer og som skyldes overtredelse av personvernforordningen (forordning 2016/679), personopplysningsloven med forskrifter eller annet regelverk som gjennomfører personvernforordningen, følger bestemmelsene i personvernforordningen artikkel 82. Erstatningsbegrensningen i punkt 10.3.3 kommer ikke til anvendelse for ansvar som følger av personvernforordningen artikkel 82.

Partene er hver for seg ansvarlige for overtredelsesgebyr ilagt i henhold til personvernforordningens art. 83.

9 EIENDOMS- OG DISPOSISJONSRETT

9.1 RETTIGHETER TIL DET SOM UTVIKLES

9.1.1 Leverandørens rettigheter

Leverandøren beholder alle materielle og immaterielle rettigheter til programvare og alle andre resultater som utvikles eller utarbeides under denne avtalen, med mindre annet er avtalt i det enkelte tilfellet.

9.1.2 Kundens bruksrett

Kunden får en vederlagsfri og ikke-eksklusiv disposisjonsrett til produktidé og løsningsforslag som frembringes gjennom denne avtalen. Disposisjonsretten omfatter rettigheter som er nødvendig for at Kunden skal kunne utnytte resultatene som avtalt, herunder ha rett til å benytte resultatene i etterfølgende tilbudsprosesser. Disposisjonsretten omfatter rett til å bruke, kopiere, modifisere og videreutvikle produktidé og løsningsforslag, enten selv eller ved hjelp av tredjepart.

9.2 FRI PROGRAMVARE

Dersom fri programvare skal benyttes i forbindelse med Leverandørens ytelser, skal Leverandøren utarbeide en oversikt over den aktuelle frie programvaren. Oversikten inntas i et eget kapittel i bilag 2 og/eller avropsavtalene. Kopi av de lisensbetingelsene som gjelder for den aktuelle frie programvaren, inntas i bilag 2 og/eller avropsavtalene.

Leverandøren skal påse at det ikke benyttes fri programvare med lisensbetingelser som er uforenlige med kravene til Leverandørens ytelser, eller som er uforenlige med lisensbetingelsene som gjelder for annen programvare som inngår i Leverandørens ytelser.

Avtalens alminnelige betingelser gjelder også for de delene av Leverandørens ytelser som utgjøres av fri programvare med de presiseringene og unntakene som fremgår nedenfor.

Med fri programvare menes programvare som blir tilbudt under alminnelig anerkjente frie programvarelisenser.

Dersom fri programvare skal benyttes i forbindelse med Leverandørens ytelser, skal Leverandøren utarbeide en oversikt over den aktuelle frie programvaren. Oversikten inntas i et eget kapittel i bilag 2.

Leverandøren skal påse at det ikke benyttes fri programvare med lisensbetingelser som er uforenlige med kravene til Leverandørens ytelser, eller som er uforenlige med lisensbetingelsene som gjelder for annen programvare som inngår i Leverandørens ytelser.

Leverandøren skal bare benytte fri programvare som etter en forsvarlig vurdering fra Leverandørens side ikke krenker tredjeparts rettigheter, og som tilbys under alminnelig anerkjente frie programvarelisenser.

For de delene av Leverandørens ytelser som er basert på fri programvare, herunder tilpasning og videreutvikling av denne, får Kunden de rettighetene som er nødvendige for å kunne videredistribuere resultatet under den aktuelle frie programvarelisensen, eller under en kompatibel fri programvarelisens hvis dette er spesifisert i bilag 1. Rettighetene omfatter tilgang til kildekode med tilhørende spesifikasjoner og dokumentasjon.

Dersom Kunden krever at fri programvare er en del av Leverandørens ytelser, skal Kunden selv dekke eventuelle kostnader som følge av manglende funksjonalitet forårsaket av feil eller mangler ved den frie programvaren. Kunden bærer selv risikoen for rettsmangler ved fri programvare som Kunden krever skal være en del av Leverandørens ytelser. I den utstrekning Leverandøren er kjent med at fri programvare som er krevd brukt av Kunden som en del av Leverandørens ytelser, er uegnet til å oppfylle Kundens krav eller krenker eller av noen hevdes å krenke tredjeparts opphavsrett, skal Leverandøren påpeke dette i bilag 2 og/eller avropsavtalene. Leverandøren skal, som en betalbar tilleggsytelse, bistå Kunden med å avhjelpe eventuelle mangler eller rettsmangler ved fri programvare som er valgt av Kunden som angitt ovenfor. Hvis ikke annet er avtalt i bilag 7, legges Leverandørens standard timepris for konsulenttenester i denne avtalen til grunn. Leverandøren kan kreve endring av avtalen i henhold til kapittel 3, dersom arbeidet med å avhjelpe slike mangler får konsekvenser for Leverandørens øvrige forpliktelser etter avtalen.

10 LEVERANDØRENS MISLIGHOLD

10.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD

Det foreligger mislighold fra Leverandørens side hvis ytelsene ikke er i samsvar med det som er avtalt.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Kundens forhold eller force majeure.

Kunden skal reklamere skriftlig innen rimelig tid etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

10.2 VARSLINGSPLIKT

Hvis Leverandørens ytelser ikke kan leveres som avtalt, skal Leverandøren så raskt som mulig gi Kunden skriftlig varsel om dette. Varselet skal angi årsak til problemet og så vidt det er mulig angi når ytelsen kan leveres. Tilsvarende gjelder hvis det må antas ytterligere forsinkelser etter at første varsel er gitt.

10.3 SANKSJONER VED MISLIGHOLD

10.3.1 Heving

Dersom det foreligger vesentlig mislighold, kan Kunden etter å ha gitt Leverandøren skriftlig varsel og rimelig frist til å bringe forholdet i orden, heve hele eller deler av avtalen med øyeblikkelig virkning.

Kunden kan heve hele eller deler av avtalen med øyeblikkelig virkning hvis ytelsen er vesentlig forsinket. Vesentlig forsinkelse foreligger for eksempel når levering ikke er skjedd etter utløpet av en tilleggsfrist hvis den utløper senere.

Hvis forsinkelsen er av en slik art at Leverandørens ytelser som helhet må anses vesentlig forsinket, f.eks. fordi det som allerede er levert eller senere skal leveres, ikke kan benyttes uten det som er omfattet av hevingsretten, kan Kunden heve med virkning for hele ytelsen.

10.3.2 Erstatning

Kunden kan kreve erstattet ethvert direkte tap, herunder tap som skyldes merarbeid og andre direkte kostnader i forbindelse med forsinkelse, mangel eller annet mislighold iht. punkt 10.1, med mindre Leverandøren godtgjør at misligholdet eller årsaken til misligholdet ikke skyldes Leverandøren.

10.3.3 Erstatningsbegrensning

Erstatning for indirekte tap kan ikke kreves. Indirekte tap omfatter, men er ikke begrenset til, tappt fortjeneste av enhver art, tapte besparelser, tap av data og krav fra tredjeparter med unntak av idømt erstatningsansvar i henhold til punkt 12.4.

Samlet erstatning i avtaleperioden er begrenset til det samlede vederlag Kunden betaler til Leverandøren under denne avtalen eksklusive merverdiavgift.

Har Leverandøren eller noen denne svarer for utvist grov uaktsomhet eller forsett, gjelder ikke de nevnte erstatningsbegrensningene.

11 KUNDENS MISLIGHOLD

11.1 HVA SOM ANSES SOM MISLIGHOLD

Det foreligger mislighold fra Kundens side hvis Kunden ikke oppfyller sine plikter etter avtalen.

Det foreligger likevel ikke mislighold hvis situasjonen skyldes Leverandørens forhold, eller forhold som anses som force majeure.

Leverandøren skal reklamere uten ugrunnet opphold etter at misligholdet er oppdaget eller burde vært oppdaget.

11.2 VARSLINGSPLIKT

Hvis Kunden ikke kan overholde sine plikter etter avtalen, herunder frister, skal Kunden så raskt som mulig gi Leverandøren skriftlig varsel om dette. Varselet skal angi årsak til problemet og så vidt mulig angi når Kunden igjen kan overholde avtalt plikt.

11.3 HEVING

Ved betalingsmislighold kan Leverandøren heve avtalen dersom Kunden ikke har gjort opp forfalt uomtvistet vederlag innen 60 (seksti) kalenderdager etter at Kunden har mottatt Leverandørens skriftlige varsel i henhold til punkt 6.4.

Ved annet vesentlig mislighold kan Leverandøren sende Kunden et skriftlig varsel om at avtalen vil bli hevet hvis Kunden ikke innen 60 (seksti) kalenderdager etter at Kunden mottok varselet, har avsluttet eller utbedret misligholdet. Heving kan ikke skje hvis Kunden kommer ut av misligholdssituasjonen før fristens utløp.

11.4 ERSTATNING

Leverandøren kan kreve erstattet ethvert direkte tap som følger av mislighold iht. punkt 11.1, med mindre Kunden godtgjør at misligholdet eller årsaken til misligholdet ikke skyldes Kunden. Hvis Kunden er forsinket med oppfyllelsen av sine plikter etter avtalen, og dette medfører at Leverandøren bruker mer tid på å gjennomføre sin del av avtalen, har Leverandøren krav på justering av det avtalte vederlaget tilsvarende det antallet timer som Leverandøren har blitt påført i merarbeid som følge av Kundens mislighold.

Avtalens bestemmelse om erstatningsbegrensning i punkt 10.3.3 gjelder tilsvarende.

12 KRENKELSE AV ANDRES IMMATERIELLE RETTIGHETER (RETTSMANGEL)

12.1 PARTENES RISIKO OG ANSVAR FOR RETTSMANGEL

Hver av partene har risikoen og ansvaret for at deres ytelser ikke krenker tredjeparters opphavsrett eller andre immaterielle rettigheter. Hvis ytelsen medfører slik krenkelse, foreligger en rettsmangel.

12.2 KRAV FRA TREDJEPART

Hvis en tredjepart gjør gjeldende mot en av partene at ytelsen medfører rettsmangel, skal den andre parten informeres skriftlig snarest mulig.

Den ansvarlige parten skal for egen regning håndtere kravet. Den andre parten skal i rimelig utstrekning bistå parten med dette.

En part skal påbegynne og gjennomføre arbeidet med å avhjelpe rettsmangler uten ugrunnet opphold ved

- a) å sørge for at den andre parten kan bruke ytelsen som før, uten å krenke tredjeparts rettigheter, eller
- b) å levere annen tilsvarende ytelse som ikke krenker andres rettigheter

12.3 HEVING

En rettsmangel som ikke blir avhjulpet, og som er av en slik art at den har vesentlig betydning for den annen part, gir den rammede parten rett til å heve avtalen umiddelbart.

12.4 ERSTATNING AV TAP SOM FØLGE AV RETTSMANGEL

En part kan kreve erstattet fullt ut idømt erstatningsansvar overfor tredjepart og eventuelle saksomkostninger, herunder partens egne kostnader til håndtering av saken, som skyldes rettsmangel. I tillegg kan parten kreve erstatning for annet tap i henhold til bestemmelsene i punkt 10.3.2 og 11.4.

13 HEVINGSOPPGJØR

Ved heving får Kunden slike rettigheter som angitt i kapittel 9 til det som er utarbeidet eller gjort tilgjengelig for Kunden, og Kunden skal betale avtalt vederlag for ytelser som var prestert i henhold til avtalen før hevingstidspunktet.

14 ØVRIGE BESTEMMELSER

14.1 OVERDRAGELSE AV RETTIGHETER OG PLIKTER

I den grad Kunden er en offentlig virksomhet, kan Kunden, helt eller delvis, overdra sine rettigheter og plikter etter denne avtalen til annen offentlig virksomhet som ledd i en organisasjonsendring. Den virksomheten som får rettigheter og plikter overdratt, er berettiget til tilsvarende vilkår.

Leverandøren kan bare overdra sine rettigheter og plikter etter avtalen med skriftlig samtykke fra Kunden, og dersom det er forenelig med lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Dette gjelder også hvis Leverandøren deles i flere selskaper, hvis overdragelsen skjer til et datterselskap eller annet selskap i samme konsern, eller Leverandøren slås sammen med et annet selskap. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Retten til vederlag etter denne avtalen kan fritt overdras. Slik overdragelse fritar ikke vedkommende part fra hans forpliktelser og ansvar.

14.2 KONKURS, AKKORD E.L.

Hvis det i forbindelse med Leverandørens virksomhet åpnes gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, har Kunden rett til å heve avtalen med øyeblikkelig virkning, såfremt ikke annet følger av ufravikelig lov.

14.3 FORCE MAJEURE

Skulle det inntreffe en ekstraordinær situasjon som ligger utenfor partenes kontroll, som gjør det umulig å oppfylle plikter etter denne avtalen, og som etter norsk rett må regnes som force majeure, skal motparten varsles om dette så raskt som mulig. Den rammede parts forpliktelser suspenderes så lenge den ekstraordinære situasjonen varer. Den andre partens motytelse suspenderes i samme tidsrom.

Motparten kan i force majeure-situasjoner bare avslutte avtalen med den rammede partens samtykke, eller hvis situasjonen varer eller antas å ville vare lenger enn 60 (seksti) kalenderdager, regnet fra det tidspunktet situasjonen inntreffer, og da bare med 15 (femten) kalenderdagers varsel. Hver av partene dekker sine egne kostnader knyttet til avslutning av avtaleforholdet. Kunden betaler avtalt pris for den delen av ytelsen som var kontraktsmessig levert før avtalen ble avsluttet. Partene kan ikke rette andre krav mot hverandre som følge av avslutning av avtalen etter denne bestemmelsen.

I forbindelse med force majeure-situasjoner har partene gjensidig informasjonsplikt overfor hverandre om alle forhold som må antas å være av betydning for den andre parten. Slik informasjon skal gis så raskt som mulig.

15 TVISTER

15.1 RETTSVALG

Partenes rettigheter og plikter etter denne avtalen bestemmes i sin helhet av norsk rett.

15.2 FORHANDLINGER OG MEKLING

Dersom det oppstår uenighet mellom partene om tolkning eller rettsvirkninger av avtalen, skal partene først forsøke å bli enige gjennom forhandlinger og/eller mekling.

15.3 DOMSTOLS- ELLER VOLDGIFTSBEHANDLING

Dersom en tvist ikke blir løst ved forhandlinger eller mekling, kan hver av partene forlange tvisten avgjort med endelig virkning ved norske domstoler.

Verneting er Kundens alminnelige verneting.

Partene kan alternativt avtale at tvisten blir avgjort med endelig virkning ved voldgift.

*****